

Nåd vare med er och frid från Gud, vår Far, och Herren Jesus Kristus!

Bön: Jag behöver ständigt komma, Herre, i min nöd till dig, bedja om din Andes ledning och ditt ljus på villsam stig. Ja, o Jesus, jag behöver dig, och bara dig, allt mer. Ge mig då vad jag behöver, du som allt så rikligt ger!

Predikotext: Matt 6:5–8

[Jesus sade:] 5 När ni ber ska ni inte vara som hycklarna, som älskar att stå och be i synagogorna och i gathörnen för att synas inför människor. Jag säger er sanningen: De har fått ut sin lön.

6 Nej, när du ber, gå in i din kammare och stäng din dörr och be till din Far som är i det fördolda. Då ska din Far, som ser i det fördolda, belöna dig.

7 Och när ni ber ska ni inte rabbla tomma ord som hedningarna. De tänker att de ska bli bönhörda för sina många ords skull. 8 Var inte som de, för er Far vet vad ni behöver innan ni ber honom om det.

Vi firar bönsöndag. Ämnet i dag är alltså bönen, hjärtats samtal med Gud. Det är egentligen ofattbart att Gud låter oss få komma inför honom precis som barn kommer till sin mamma och pappa för att tala om vad de behöver och önskar.

Vi ser inte Gud. Men vi har fått se Jesus, och han är sann Gud. Vi ser honom genom Bibelns ord, de ord som han själv talade när han gick omkring på jorden som en vanlig människa, och genom de ord som apostlarna har skrivit. Jesus har lovat att vi genom honom får komma inför Gud så som ett barn kommer till sin far, precis som om vi skulle sitta i hans famn. Det får vi göra för att Jesus har tvättat bort alla våra synder när han dog på korset för oss, och för att han har klätt på oss rena, vita kläder när vi döptes. Därför får vi komma i Jesu namn. Vi kommer som om vi skulle vara Jesus själv. Och Gud, vår Far, tar emot oss precis som om vi skulle vara hans Son, Jesus.

Det här är orsaken till att vi får be till Gud. Nu ska vi se på en del av det som Jesus sa om bönen. Vi ska hålla en enkel "böneskola".

Missuppfattningar om bönen

1. Vi ska inte vara som hycklarna. En hycklare är en som vill synas och bli beundrad och som gör sig till. Vi ska inte be för att man ska beundra oss för att vi är duktiga att be.
2. Vi ska inte rabbla långa böner för att försöka imponera på Gud. Gud hör oss inte för att vi säger många ord. Inte heller för att vi ber på ett mekaniskt sätt, som en del hedningar gör. Muslimerna är ålagda att be fem gånger per dag enligt ett bestämt mönster. Det finns sådana som har långa ramsor som man ska upprepa ett stort antal gånger, gärna med ett radband som hjälp. Det är ett band med kulor eller små föremål som man flyttar en efter en samtidigt som man säger särskilda ord.

Det här betyder också att vi inte behöver be på något särskilt sätt för att Gud ska höra oss: med uppräcka händer, att falla på knä, eller att knäppa händerna. Det kan vara bra att göra på ett särskilt sätt när vi ber för att vi ska minnas att komma i ödmjukhet inför Gud och inte tänka på annat medan vi ber.

3. Vi ber inte för att ge Gud information om vad vi önskar, för Gud vet vad vi behöver redan innan vi bätt om det.

Varför ska vi be?

1. Vi ber *för att Gud vill det*. Luk 11 är ett annat ställe där Jesus undervisar om bön. Där lär han sina lärjungar be Fader vår. Det har han säkert lärt flera gånger och inte alltid precis med samma ord. Men där berättar han också en liknelse om en som kommer till sin vän mitt i natten och ber om att få låna bröd, för han har fått gäster och har inget att ställa fram. Och fast vännen först nekar så lånar han ändå, för att den som ber är så oförskämt djärv, som SFB 2015 översätter. Och så lovar Jesus:

Be, och ni ska få. Sök, och ni ska finna. Bulta, och dörren ska öppnas för er.

2. Vi ber för att *vi behöver be*. Bönen är trons frukt. Där tron finns, där finns bönen. Bönen är som att andas. Vi kan inte låta bli

att andas om vi vill leva. Då vi har sett i Guds ord hur stora välgärningar Gud har gjort mot oss är det omöjligt att vi skulle låta bli att svara Gud genom att vända oss till honom och tala med honom. Vi gör det genom att tacka, men också genom att berätta för honom hur vi har det och vad vi önskar. Bönen är den kristnes andningsluft.

3. Vi ber för att *Gud har lovat höra oss*. I Ps 50:15 (Guds telefonnummer, han svarar alltid på det numret):
Ropa till mig på nödens dag. Jag ska rädda dig och du ska ära mig.
Det här ska vi komma tillbaka till lite senare.
4. Gud påminner om *tryggheten* att vila i Guds hand. Fil 4:6f:
Bekymra er inte för något, utan låt Gud få veta alla era önsknings genom bön och åkallan med tacksägelse. Då ska Guds frid, som övergår allt förstånd, bevara era hjärtan och tankar i Kristus Jesus.
5. Gud vill ge oss den fullkomliga glädjen. I sitt avskedstal säger Jesus, Joh 15:7,11:
Om ni förblir i mig och mina ord förblir i er, så be om vad ni vill och ni ska få det. ... Detta har jag sagt er för att er glädje ska bli fullkomlig.
6. Ett sammanfattande syfte är att vi ska tacka och ära Gud. Det är inte för att vi själva ska njuta och gona oss i människors ära som Gud vill höra våra böner, utan för att han ska äras. Men när han blir ärad då kommer också vår glädje att bli fullkomlig. Det är det rätta perspektivet på livet.

Hur och när ska vi be?

1. Vi ska be *i Jesu namn*. Det betyder att vi vädjar till det som Jesus har gjort och att vi för hans skull får be.
Joh 16:23f:
Vad ni ber Fadern om i mitt namn, det ska han ge er. Hittills har ni inte bätt om något i mitt namn. Be och ni ska få, så att er glädje blir fullkomlig.
Joh 14:13f:
Och vad ni än ber om i mitt namn ska jag göra, för att Fadern ska bli förhärligad i So-

nen. Om ni ber om något i mitt namn, ska jag göra det.

En som bad i Jesu namn utan att han använde det som en formel vad Daniel. I Dan 9:18 får vi modellen:

För det är inte på grund av vår rättfärdighet utan på grund av din stora barmhärtighet som vi kommer inför dig med våra böner.

Vi kan inte be till Gud utan att komma i Jesu namn. Har vi inte tron på Jesus kan vi inte komma inför Gud, för då ser han på vår synd i vrede. När vi kommer i Jesu namn är vi iklädda hans rättfärdighet och då ser Gud med välbehag på oss. Den som inte har tron ska lyssna på vad Gud säger i sitt Ord, där han skapar tro genom den helige Ande.

2. Vi ska be *i vår kammare*. När Jesus ville be gick han ofta undan. Han ville vara ensam. Stillhet inför Gud är viktig. Vi behöver en stilla stund för oss själva varje dag, gärna innan vi börjar dagen tillsammans med familjen eller går till jobbet. Och vi behöver också den stilla stunden innan vi lägger oss på kvällen. Men vi behöver också andakten och bönen tillsammans i vår hem, med familjen.
3. *Förbönen*. Jesus bad för sig själv i Getsemane, men han bad mest för sina lärjungar. Han bad för dem och för oss. Så ska också vi be för varandra.

Här kan vi också tänka på att Jesus själv är vår förebedjare. I Joh 17 ber han för sina lärjungar och för alla som genom deras ord kommer till tro på honom, alltså också för oss.

4. Jesus bad tillsammans med sina lärjungar. Men det står ingenstans att han bad tillsammans med fariseerna och översteprästerna. *Bönen är en gemenskap*, som uttrycker en gemensam tro. Därför ber vi inte tillsammans med hedningar eller med dem som har en annan tro än vi. Bönen är ett uttryck för den gemenskap som vi har med den treenige Guden och med hans folk. Därför är vår gudstjänst en plats där bönen är en viktig del.

Hur går det om vi är så sjuka eller gamla att vi inte orkar be? Också det har Gud ordnat för att ge oss trygghet. Också när vi är i ett sådant läge att vi inte förmår be själva kan bönen nå Gud. I Rom 8:26f står det:

Så hjälper också Anden oss i vår svaghet. Vi vet inte vad vi borde be om, men Anden själv vädjar för oss med suckar utan ord. Och han som utforskar hjärtan vet vad Anden menar, eftersom Anden vädjar för de heliga så som Gud vill.

Vad får vi be om?

1. Det enkla svaret är: *allt*. Men det finns ändå undantag. Vi får inte be emot Guds vilja. I 2 Kor 6:14 står det:

Gå inte som omaka par i ok med dem som inte tror. Vad har rättfärdighet med orättfärdighet att göra? Eller vad har ljus gemensamt med mörker? Vilken samstämmighet har Kristus med Beliar? Eller vad kan den som tror dela med den som inte tror?

Vi ser här att vi inte får be om välsignelse över en falsk gudstjänst. På samma sätt är det också förbjudet att be Gud om hjälp att bryta mot hans bud.

2. Det som vi helt säkert får be om är *andliga välsignelser*, för det vill Gud ge oss. Luk 11:13:

Om nu ni som är onda förstår att ge goda gåvor till era barn, hur mycket mer ska då inte er Far i himlen ge den helige Ande åt dem som ber honom?

3. Vi vet inte vad som är Guds vilja i jordiska ting, sådant som han inte har gett befallningar om eller förbjudit. Vi får då lägga fram alla våra önskingar, men tillfoga: *Ske din vilja*. Den bönen är en sammanfattning av alla goda böner.

4. Summering: Vi behöver inte tillfoga *Ske din vilja* när vi ber enligt Guds vilja så som han har uttryckt den i sitt Ord. Och vi får inte be *Ske din vilja* om vi ber om sådant som han har förbjudit i sina bud. Men i allt annat ska vi lämna avgörandet åt Gud. Då kommer vi till den svåraste frågan:

Hör Gud alla böner?

Ett lätt och kort svar är, grundat på klara bibelord: Ja, när vi ber i Jesu namn.

I praktiken får ändå dela in svaren i tre delar:

Ja: Gud vill ge oss det som tjänar hans rike, som ger honom äran, och som kan ge oss den fullkomliga glädjen i att vara Guds barn.

Nej: Gud ger oss inte det som inte är bra för oss, fast vi själva skulle tycka det. Gud vet bättre.

Vänta: Vi vet inte när det är lämpligt för Gud att ge oss svar på våra böner. Ibland är vi otåliga och vill ha svar genast. Också fast vi ber och ber i årtal kanske Gud inte verkar svara. Det är aldrig onödigt att be, och vi lär oss av Jesu undervisning att vi ska ha tålmod och fortsätta att be. Bl.a. av den liknelsen jag redan nämnde i Luk 11.

Vi har också en viktig undervisning i Luk 18, om änkan och domaren. Den liknelsen berättade Jesus för sina lärjungar *för att visa att de alltid ska be utan att tröttna*. Han talar om en änka som kom till en domare gång på gång och bönade och bad att han skulle skaffa henne rätt. Och domaren var en dålig domare. Han varken fruktade Gud eller hade respekt för människor, så det var sämsta tänkbara läge. Men ändå, säger Jesus, ska han till sist ge änkan rätt, för annars "pinar hon till slut livet ur mig med sitt springande".

Och så fortsätter Jesus (v 7):

Skulle då inte Gud skaffa rätt åt sina utvalda som ropar till honom dag och natt?

Men sedan klagar han (v 8):

Men ska Människosonen finna tron på jorden när han kommer?

Det är inte Gud det är fel på. Felet finns hos oss. Vi har så liten tro.

Hur ska vi då få mera tro? Jo, genom att vara nära Jesus. Genom att flitigt lyssna till honom i hans Ord och vara med i gemenskapen där hans ord predikas och där vi samlas i bön, och vara med honom i ständig bön i vårt dagliga arbete.

Vi ska påminna varandra om alla rika löften om bönhörelse som Jesus har gett oss. Vi har,

utom dem vi redan har tagit del av, också ett starkt ställe i Jak 5:16:

Den rättfärdiges bön har stor kraft och verkan.

Jakob motiverar det här med Elias bön att det inte skulle regna, och då regnade det inte. Sedan bad han att det skulle regna, och så gjorde det det. Och Jakob anvisar oss också att vi ska be för dem som är sjuka, och ger oss en konkret föreskrift hur det ska göras. Det ska vi också ta till oss och följa.

Låt oss till sist lyssna till Herrens ord genom aposteln Paulus i Ef 3:20–21:

Han som kan göra långt mycket mer än allt vi ber om eller tänker oss genom den kraft som verkar i oss, hans är äran i församlingen och i Kristus Jesus, genom alla generationer i evigheters evighet. Amen.